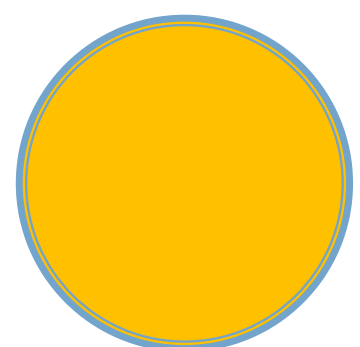

Методическа разработка
на интегрирана открита практика
(4. и 5. клас)

**Комуникативна компетентност на учениците
по Български език и литература – преход 4. – 5. клас**

Март 2021 – 2022 учебна година
ОУ „Панайот Волов“, гр. Пловдив

*„Висшето изкуство на учителя е
да събужда радост в творческия израз и знания“*

Айницайн

Тема: *Фолклорни празници*

Форма на урока: празник

Вид на урока: за нови знания

Методическа цел: Обучение, базирано на компетентности с фокус върху разнообразни урочни дейности, които помагат на ученика да се ориентира в нови задачи и ситуации за овладяване на практически умения и усвояване на знания, приложими при изпълнение на дейности в областта на образованието и социалния живот.

Педагогическа цел (според ДОС)

Област на компетентност	Знания, умения, отношения	
	4. клас	5. клас
Литературни компетентности	Илюстрира с примери от текста отговора си по поставени въпроси, свързан със съдържанието на изучавано фолклорно произведение.	
	Изразява емоционално-оценъчно отношение към прочетено фолклорно произведение.	
	Доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното чрез изразително четене на художествени текст.	Разбира смисъла на непознат текст при четене с определена комуникативна задача.
1. <i>Литературни и фолклорни текстове</i>	Съотнася заглавие/ празник към конкретен епизод/ текст	Разпознава видове текст; Може да определя темата, ключовите думи в текста.
2. <i>Особености на художествения текст</i>	Открива описания на външен вид на предмет, празник в художествен текст.	Възприема, осмисля и обработва информация от описателен текст.
3. <i>Читателска култура</i>	Рецитира стихотворения от български автори	
Езикови компетентности	Разпознава частите на речта, открива ги в художествен текст, употребява ги правилно в речта си, пише ги правилно; съгласува съществително - прилагателно име.	Осмисля думата като единство от речниково и граматично значение. Разпознава частите на речта, открива ги в художествен текст, употребява ги правилно в речта си, пише ги правилно, прави словосъчетание съществително-прилагателно име.
Комуникативноречева компетентност	Извлича информация за езикови и литературни факти от различни текстове.	

Мотивационни задачи

*Какво ще почувстват
учениците?*

*От какво ще се
заинтересуват?*

*Кое ще ги
мотивира?*

1. Учене чрез правене.
2. Празнично настроение и значимост на случването. Естетическа емоционалност.
3. Различна учебна подкрепяща среда; различни взаимоотношения, определени от ролите и възрастта.
4. Заявяване на себе си чрез публична изява.
5. Удовлетвореност и оцененост. Усещане за можење.
6. Качествата: отговорност, общителност, толерантност, желание за научаване на нови неща, самостоятелно и с помощта на други да намира и прилага необходимата информация, умение за работа в екип.

Когнитивни задачи

*Какво ще разберат
учениците?*

*Върху какво ще
се замислят?*

*Какво ще
осмислят?*

1. Да се запознаят учениците с фолклорните празници Лазаровден, Цветница, Великден и някои традиции и обичаи, свързани с тях.
2. Да се научат да възприемат непознат литературен текст и да извличат информация от него, свързана с литературни, езикови и комуникативни компетентности.
3. Да възприемат и чувстват посланията на фолклорен текст на тема „Празници“.

Поведенчески задачи

Какви навици ще затвърдят?

Какви умения ще придобият?

Какви способности ще засилят?

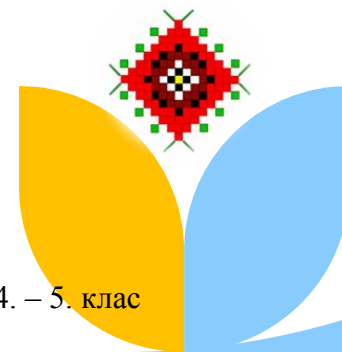
1. Да развиват навици за художествено-творческа дейност, креативно мислене и образно въображение.
2. Да формират навици за словесна творческа изява на празник.
3. Да разширят културния мироглед и формират навици за естетическо възприятие на чувства, слово, поведение и околна среда.

1. Учениците да говорят и пишат книжовно, да четат и слушат с разбиране, да общуват резултатно.
2. Затвърдени знания за езиковите и речевите единици: съществително име, прилагателно име, глагол, словосъчетание, изречение, текст.
3. Усъвършенствани умения за четене, възприемане и интерпретация на кратки по обем и достъпни като съдържание произведения в литературата и фолклора.
4. Обогатени знания, умения и отношения, свързани с нравствени и естетически ценности.
5. Развитие на личностните качества, познавателните интереси и творческите способности на четвъртокласниците и петокласниците.

Подходи, методи, похвати, средства

Дейностен подход, педагогическо сътрудничество, диференциран подход, репродуктивен и творчески подход, асоциативен подход, лингвистичен подход, метод на сравнението, технология на изборно четене, технология на верижно четене, технология на сътрудничество и взаимодействие, групова работа, работа в екип, самоконтрол, беседа, работа с текст, демонстрация, практическа дейност; учене в и чрез опита.

Междупредметни и вътрешнопредметни връзки

Постигат се чрез синхронно усвояване на различни аспекти на едно и също учебно съдържание по един учебен предмет в два различни класа: преход 4. – 5. клас чрез открояване на функционални вътрешнопредметни връзки между учебен материал. Урокът осъществява и една от съществените характеристики на стандартите – тяхната измеримост и постижимост. Поставят се задачи с ясни параметри, като знанията, уменията и отношенията могат да се наблюдават, измерват и оценяват.

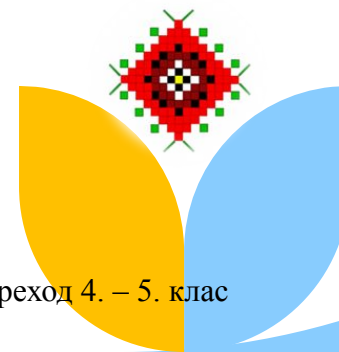

Видове дейности

Подготвена и неподготвена устна реч, четене, писане, рецитиране, изобразителна дейност, пеене, оценка на работата, попълване на анкета, попълване на таблица.

Нагледни средства и дидактични материали

Презентация, видеозапис, аудиозапис, работни листове (Приложение №1), реквизит: яйца, боя, народни носии, предмети от етнографски музей и др.), помощни материали: азбука с номерация на буквите, цвете с настроения, цветя със стихове.

Предварителна подготовка

На учителя: проектиране на съдържанието на темата; изготвяне на план-конспект; изготвяне на нагледни материали и дидактични средства, работни листове по БЕЛ – Приложение 1, подготовка на залата, реквизит.

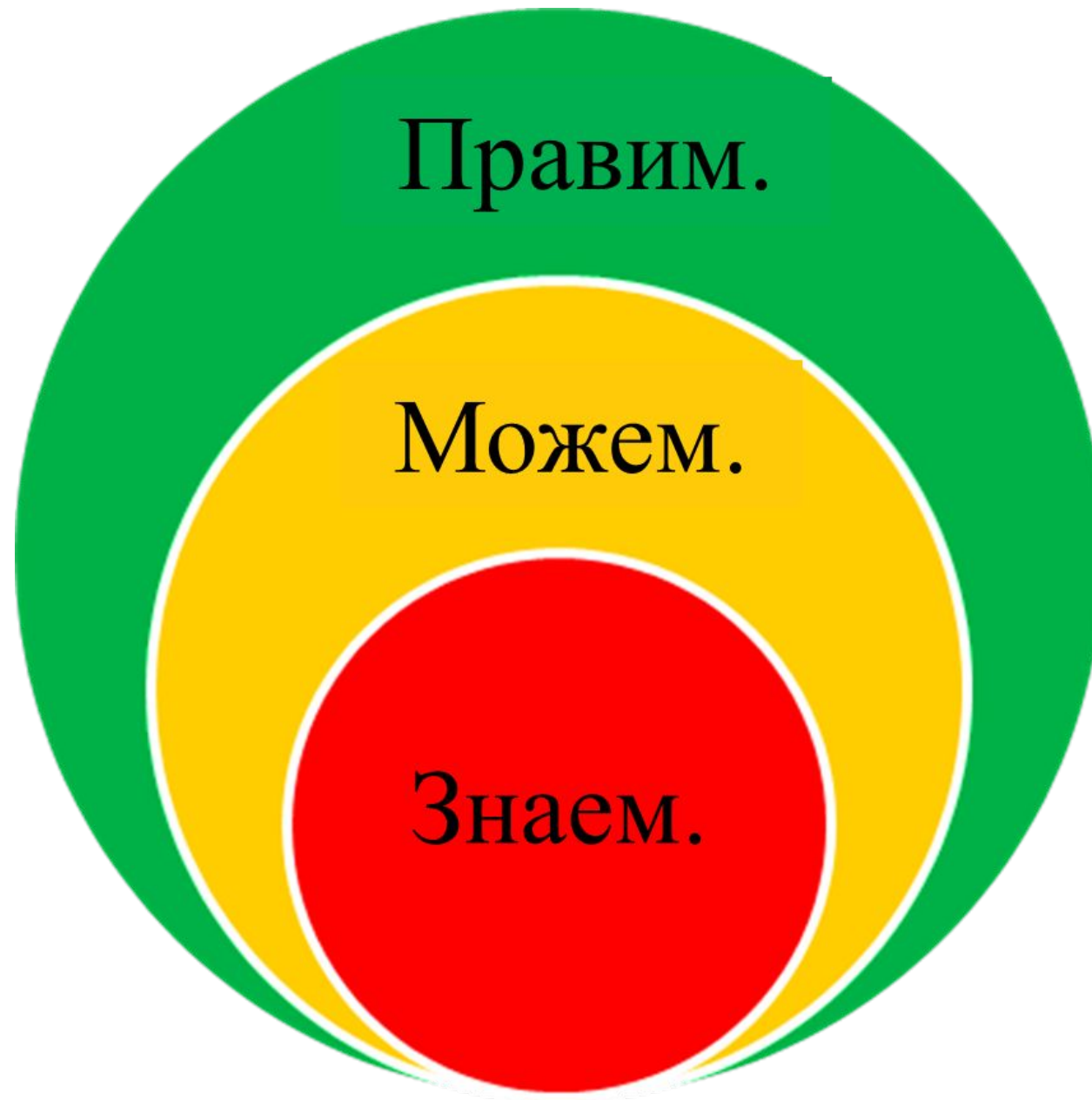
На учениците: наизустяване на стихове, изучаване на песен.

Добре дошли във фолклорния литературен музей!

Забележка: премахнат е видеофайл с подходяща музика, за да се олекоти презентацията при качване.

□ Кой сезон е описан в стиховете?

□ Какво се случва през този сезон?

Забележка: премахнат е видеофайл с подходяща музика, за да се олекоти презентацията при качване.

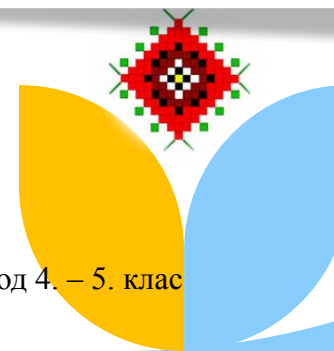

□ Кой сезон е описан в стиховете?

□ Какво се случва през този сезон? Кои думи изразяват това?

Литна пролет хубавица,
като малка волна птица,
през ливади и поляни,
през горички разлюлени.

И навред, където мина,
стана пролетна градина,
цъфнаха цветя чудесни,
потоците запяха песни.

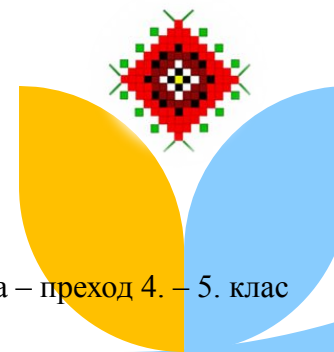
Изпрати ме мама
лазарка да ходя,
с китчица на чело,
да съм първа в село.

С новата премяна,
да съм все засмяна,
да пея за всички
големи, мънички.

Задача 1. Решете ребуса. Кой е празникът?

12	1	8	1	17	15	3	5	6	14
Л	а	з	а	р	о	в	д	е	н

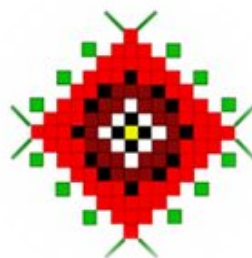
Задача 2. Прочетете текста. Отговорете на въпросите.

Лазаровден е много красив фолклорен празник. Това е празник на пролетта и младостта. Той се празнува една седмица преди Великден. Малките моми, пременени, накичени с пролетни цветя, тръгват още от сутринта из селото. Викали им „лазара“, „лазарка“, „малката лазарка“.

Лазарките обикаляли домовете и пеели обикновено по една песен, според желанието на домакините, според това, дали има мома в тази къща малко дете, ерген...

Въпроси към 4. клас:

- ☐ Какъв празник е Лазаровден?
- ☐ Празник на какво е?
- ☐ Кога се празнува?

Въпроси към 5. клас:

- ☐ Кои са участниците в празника?
- ☐ Как ги наричат?
- ☐ Какво правят?
- ☐ Как избират песента?

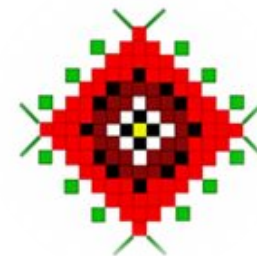
Задача 3.

4. клас

Открийте в текста 3 съществителни имена. Подчертайте ги.

5. клас

Открийте в текста 3 прилагателни имена. Подчертайте ги.

Лазаровден е много красив фолклорен празник. Това е празник на пролетта и младостта. Той се празнува една седмица преди Великден. Малките моми, пременени, накичени с пролетни цветя, тръгват още от сутринта из селото. Викали им „лазара“, „лазарка“, „малката лазарка“.

Лазарките обикаляли домовете и пеели обикновено по една песен, според желанието на домакините, според това, дали има мома в тази къща малко дете, ерген...

Задача 4. Образувайте две словосъчетания от съществителни и прилагателни имена. Запишете ги.

Лазаровден е много красив фолклорен празник. Това е празник на пролетта и младостта. Той се празнува една седмица преди Великден. Малките моми, пременени, накичени с пролетни цветя, тръгват още от сутринта из селото. Викали им „лазара“, „лазарка“, „малката лазарка“.

Лазарките обикаляли домовете и пеели обикновено по една песен, според желанието на домакините, според това, дали има мома в тази къща малко дете, ерген...

Цветница е утре,
светът ни отворете,
между синьо цвете,
китка да увием.

И венци зелени,
за момци, ергени.

Цветница дошла е
гиздава като момиче,
обича я всеки знае –
с цвете днес да кичи.

Задача 5. Открийте в текста наименованията на цветя, които са имена на хора. Запишете ги. Обърнете внимание на правописа на собствените имена.

Цветница – на този ден се късат върбови клонки, от които се вият венци. Това е празник на пробуждането на природата. Празник на цветята: минзухар, теменужка, лале, камелия, невен, зюмбюл, нарцис, роза, детелина, иглика и други. Празнуват всички хора с имена на цветя.

Роза

Теменужка

Невена

Зюмбюла

Иглика

Детелина

Кой сезон е описан в стихотворението?

Пролетна радост

Слънчо пак огря земята.
Вятърко разсмя листата.
Птичка литна в небесата.
Затанцуваха цветята.

Всичко мигом се събуди.
Пърхат нежни пеперуди.
Ромоли поточе бистро,
а небето е лъчисто.

Облаче по него плава.
Цялата земя запява
и за тебе и за мен
да е мирен, спорен ден!

Кой какво прави?

Пролетна радост

Слънчо пак огря земята.
Вятърко разсмя листата.
Птичка литна в небесата.
Затанцуваха цветята.

Всичко мигом се събуди.
Пърхат нежни пеперуди.
Ромоли поточе бистро,
а небето е лъчисто.

Облаче по него плава.
Цялата земя запява
и за тебе и за мен
да е мирен, спорен ден!

Пролетна радост

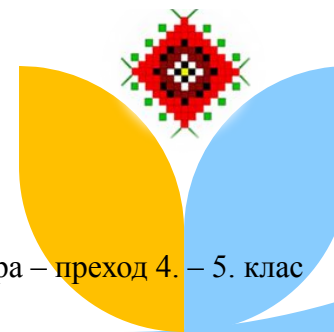
Слънчо пак огря земята.
Вятърко разсмя листата.
Птичка литна в небесата.
Затанцуваха цветята.

Всичко мигом се събуди.
Пърхат нежни пеперуди.
Ромоли поточе бистро,
а небето е лъчисто.

Облаче по него плава.

Цялата земя запява
и за тебе и за мен
да е мирен, спорен ден!

О Л И Ц Е Т В О Р Е Н И Е

Какво е настроението? Изберете думи, с които да го изразите.

Пролетна радост

Слънчо пак огря земята.
Вятърко разсмя листата.
Птичка литна в небесата.
Затанцуваха цветята.

Всичко мигом се събуди.
Пърхат нежни пеперуди.
Ромоли поточе бистро,
а небето е лъчисто.

Облаче по него плава.
Цялата земя запява
и за тебе и за мен
да е мирен, спорен ден!

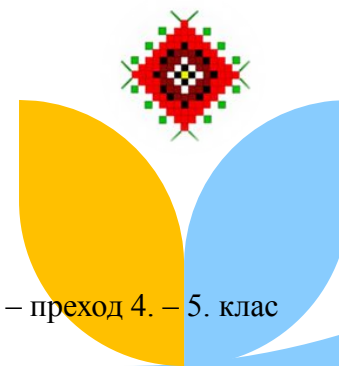
Пролетна радост

Слънчо пак огря земята.
Вятърко разсмя листата.
Птичка литна в небесата.
Затанцуваха цветята.

Всичко мигом се събуди.
Пърхат нежни пеперуди.
Ромоли поточе бистро,
а небето е лъчисто.

Облаче по него плава.
Цялата земя запява
и за тебе и за мен
да е мирен, спорен ден!

Задача 6. Подчертайте тези думи в стиховете, които описват настроението. Прочетете ги.

Пролетна радост

Слънчо пак огря земята.
Вятърко разсмя листата.
Птичка литна в небесата.
Затанцуваха цветята.

Всичко мигом се събуди.
Пърхат нежни пеперуди.
Ромоли поточе бистро,
а небето е лъчисто.

Облаче по него плава.
Цялата земя запява
и за тебе и за мен
да е мирен, спорен ден!

Настъпването на пролетта и събуждането на природата.

Слънцето грее, слънцето свети - цялата природа е възкресена.

- ❖ Това, което събирате през лятото, ще намерите на масата през зимата.
- ❖ Слънцето грее, слънцето свети - цялата природа е възкресена.
- ❖ Идва есента и дъждът води със себе си.

Слънцето грее, слънцето свети - цялата природа е възкресена.

❖ Слънцето грее, слънцето свети - цялата природа е възкресена.

Възкресена - прил. име, ж. р., ед. ч.

- съживена

- започва НОВ ЖИВОТ

Природата е *възкресена*.

Природата *започва нов живот*.

Традицията – боядисване на яйца

Ще взема от червената боя! Ще бъде моят пръв борак юнак.

*От синята боя ще взема и в синьо ще го оцветя – да носи в себе си
мира!*

Зелената боя избирам. На пролетен пейзаж се спирам.

А жълтата боя за мен е, ще грейне като житен клас.

Забележка: премахнат е видеофайл с подходяща музика, за да се олекоти презентацията при качване.

Задача 8. Прочетете текста.

□ Кой е празникът?

Великден е сред най-важните празници във фолклорния календар. Наричат го празник на празниците. Празнува се винаги в неделя, но датата се мени всяка година. Празникът съвпада с пролетното събуждане на природата за нов живот.

Приготовленията за празника започват отрано – пости се, почиства се домът. В четвъртък преди Великден се боядисват яйца. Най-възрастната жена в семейството боядисва първото яйце и прави кръстен знак на челата на децата и натрива бузките им, за да са здрави и румени през цялата година. Първото боядисано яйце задължително е червено. Останалите се шарят в различни багри. В четвъртък се пекат и козунаци.

Важен ритуал на Великден, който радва децата, е раздаването на боядисани яйца и преборването с тях за здраве. Според поверията този, чието яйце е най-здро, ще бъде най-здрав през годината.

Великден е сред най-важните празници във фолклорния календар. Наричат го празник на празниците. Празнува се винаги в неделя, но датата се мени всяка година. Празникът съвпада с пролетното събуждане на природата за нов живот.

Приготовленията за празника започват отрано – пости се, почиства се домът. В четвъртък преди Великден се боядисват яйца. Най-възрастната жена в семейството боядисва първото яйце и прави кръстен знак на челата на децата и натрива бузките им, за да са здрави и румени през цялата година. Първото боядисано яйце задължително е червено. Останалите се шарят в различни багри. В четвъртък се пекат и козунаци.

Важен ритуал на Великден, който радва децата, е раздаването на боядисани яйца и преборването с тях за здраве. Според поверията този, чието яйце е най-здрав, ще бъде най-здрав през годината.

- Как наричат Великден?
- Кога се празнува?
- С каква промяна в природата се свързва?
- Каква е подготовката за празника?
- Каква традиция е свързана с яйцето?
- Какъв ритуал радва децата?

Лазаровден е първият пролетен празник. Малки моми, лазарки, обикалят домовете и пеят песни.

Цветница е след Лазаровден в неделя. От върбови клонки се вият венци за здраве. Този ден е празник на цветята.

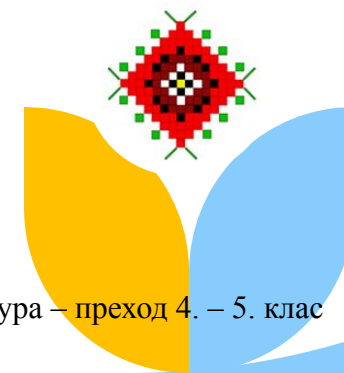
Великден е празник на празниците. Боядисват се яйца, първото винаги в червено. Пекат се козунаци.

На всички празници семейството е заедно и се весели.

Задача 9. – група 4.

Подредете изреченията в текст.

№	Изречение
2	Малки моми, лазарки, обикалят домовете и пеят песни.
1	Лазаровден е първият пролетен празник.
7	Боядисват се яйца, първото винаги в червено.
4	От върбови клонки се вият венци за здраве.
5	Този ден е празник на цветята.
8	Пекат се козунаци.
3	Цветница е след Лазаровден в неделя.
9	На всички празници семейството е заедно и се весели.
6	Великден е празник на празниците.

Да говорим и пишем правилно!

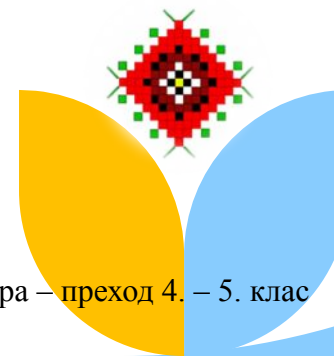

Лазаровден

Великден

Цветница

С какво настроение си тръгвате? Подчертайте вярното за вас.

В часа работих

активно/пасивно

В този час аз

се изморих/не се изморих

Часът беше

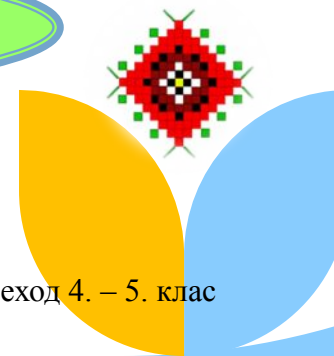

Интересен/скучен

Урокът беше

лесен/труден

Браво!

Изготвили:

Марияна Ангелова, гл. учител - БЕЛ 5. клас

m.angelova@volov.net

Дияна Янкова, ст. учител 4. клас

d.jankova@volov.net

